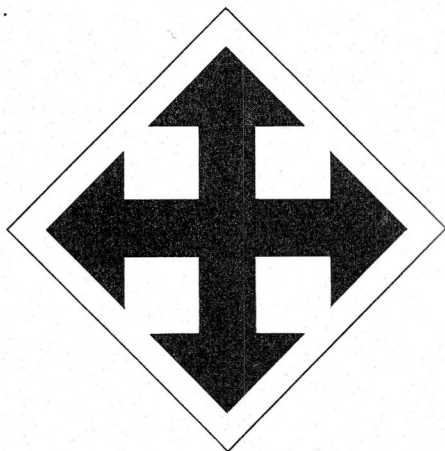

birtokos parlamenti képviselő egy rivális pártot alapított Magyar Nemzeti Szocialista Mezőgazdasági Dolgozók és Munkások Pártja néven. Ez a párt nem volt annyira szélsőséges, mint a Böszörmény-féle alakulat, ezért elfogadhatóbbnak is ígérkezett. Nevével ellentétben alapvetően „keresztény polgári” jellegű volt. Radikalizmusa abból állt, hogy zsidóellenessége faji alapú volt, és revíziót is sovén nacionalista alapról követelt. Horthy iránt lojalitást hirdetett, s magáévá tette a jelmondatot, hogy „Istennel a hazáért, és hűség a kormányzóhoz”. De mozgalmáról sokat elárult, hogy tagjai barna inget viseltek, és jelvénye is barna mezőben horogkereszt volt. 1933-ban egyesült a Szász–Csomós-féle párttal, s az új, egyesült párt Meskó általános vezetése alatt felvette a Nyilaskeresztes Párt nevet, rendszeresítette a zöld egyening viseletét, és jelvényül a nyilaskeresztet választotta (2.1. kép).

2.1. ábra
A nyilaskereszt

Hitler rendszerének konszolidációja Magyarországon is növelte eszméi és eszményei vonzerejét. A valóságos politikai szervezkedési járványban, ami 1933 után kezdődött, gombamód szaporodtak a szélsőjobboldali pártok, történelmi szempontból azonban alig egy-kettőnek kell jelentőséget tulajdonítanunk. Ilyen például a gróf Festetics Sándor-féle Magyar Nemzeti Szocialista Párt. Festetics az egyik leggazdagabb magyar arisztokrata család tagjaként hosszú évekig a kormánypárt soraiban tevékenykedett, 1918-ban gróf Károlyi Mihály kabinetjében a hadügyminiszter tisztségét töltötte be. 1933 vége felé tért meg a nemzetiszocializmus-